

В разработките на номиналната и реалната работна заплата /от т.23 до 30, раздел II/ участвуват всички работници, служещи и кооперирани занаятчии, числящи се в списъчния състав на предприятията, учрежденията и организацията без наетите лица в частния сектор, военнослужещите и заетите в българските предприятия в чужбина, в политическите организации и църквите.

Индексът на реалната работна заплата на работниците и служещите е изчислен като отношение на номиналната работна заплата без задължителните и доброволните плащания, включително влиянието от изменение на цените през отчетния период към номиналната работна заплата без задължителните и доброволни плащания за базисния период.

Задължителните и доброволните плащания, които работниците и служещите плащат са данък върху общия доход, данък за неженени, неомъжени, овдовели, семейни и разведени без деца, военен данък, такси /за правополюване, извършени благоустройствени работи и др./, членски вноски към обществени организации и кооперации, застрахователни и осигурителни вноски и др.

Индексът на цените на дребно е изчислен като произведение от верижните индекси, изчислени за всяка година по отношение на предходната при тегла на отчетната година. При изчисляването на общия индекс на цените на дребно са взети стоки, стокооборотът на които заема над 80 % от общия стокооборот на държавната и кооперативната търговия.

Индексите на номиналната работна заплата, на задължителните и доброволните плащания и номиналната работна заплата без задължителните и доброволните плащания до 1962 г. са изчислени от абсолютни данни в стария курс в лева.

НОМИНАЛНИ И РЕАЛНИ ДОХОДИ

Номиналните доходи обхващат всички парични и натурални доходи, които българското население получава под различни форми на възнаграждение за труд, а също и допълнителните доходи, които то получава от преразпределение-то на националния доход под формата на пенсии, помощи, стипендии и други безплатни придобивки.

Към паричните доходи се отнасят работната заплата, трудовото възнаграждение от ТКЗС, от продажба на селскостопанска продукция на изкупвателните организации и населението, пенсии, помощи, стипендии, обезщетения по застраховки, заеми, лихви и др.

Паричните доходи на населението /т.35, раздел II/ са разпределени в зависимост от източника на постъпление. Трудовото възнаграждение от ТКЗС обхваща само сумите, получени от кооператорите и работниците в МТС за изразходван труд в ТКЗС. Помощите са включително и тези изплатени от фондовете на ТКЗС. Редът "Други" включва другите парични възнаграждения, командировките, еднократните парични награди, доходите на частните занаятчии, печалбите от държавната лотария и спортния тотализатор, други доходи от ТКЗС и други.

Към натуралните доходи се отнасят получените продукти от ТКЗС за трудово възнаграждение; доходите от стопанствата и частните стопанства, получени от селскостопанска дейност /без доходите от продажба на държавата и кооперативните пазари и продуктите, употребени като семена и фураж в стопанствата/, собствения труд, вложен в строителство по стопански начин от населението, при производството на строителни материали в домашното стопанство; потребените материални блага в училищата, здравните заведения и други. Натуралните доходи от селското стопанство /от ТКЗС, помощните и частните стопанства/ са зърно, яйца, плодове и други. Част от тях се преработват на ишлема в промишлеността или в домашното стопанство и се включват в доходите със стойността на преработката, а друга част се потребяват в непреработен вид^{1/}. При реалните доходи непреработените селскостопански продукти се остойностяват по цени на дребно. Остойностяването по този начин се налага от необходимостта за осъществяване на сравнимост между доходите на селяните и работниците и служещите и се отличава от остойностяването на същите по държавни изкупни цени при включването им в обема на националния доход. Другите натурални доходи /т.36, раздел II/ включват разликата между разходите на държавния бюджет и предприятията и организацията за извънучилищни заведения, почивни домове, физкултура и спорт и сумата, заплатена от населението при ползуване на тези услуги; натуралните доходи, получени от фондовете на ТКЗС; натуралните възнаграждения на работници и служещи, невлизаци във фонда на работната заплата; режимните разноски и други.

Задължителните и доброволните плащания, които се приспадат при изчисляването на крайните доходи са: данък общ доход, данък сгради, данък от неженени, неомъжени, овдовели, семейни и разведени без деца, данък върху наследствата, такси, глоби и лихви, членски вноски, погасяване на заеми и други от този род. Тук се отнасят и разходите на населението за закупуване на средства за производство, свързани със селскостопанската му дейност и с домашната преработка на продукти, шев, производство на сапун и строителни материали.

Населението изразходва част от своите доходи за заплащане на ползуване от него комунални и битови услуги, за посещение на кина, театри и други услуги. При изчисляването на крайните доходи не е приспадната цялата стойност на услугите от номиналните доходи на населението, а само тази част, за която населението не е получило материално-веществено потребление, а именно фондът на работната заплата, начисленията върху фонда на работната заплата и печалбата на предприятието. До 1969 г. включително пътническият транспорт и съобщенията, обслужващи населението са включвани в обема на непроеизводствените услуги. От 1970 г. същите се отнасят към производствените услуги, поради което остават в крайните доходи на населението с цялата си стойност.

Индексът на реалните доходи изразява отношението на индекс на крайните доходи /номиналните доходи без задължителните и доброволните плащания и заплатените услуги/ към индекса на цените.

Индексът на цените, ползуван при изчисляване на индекса на реалните доходи на населението е общ индекс на цените. Той е изчислен въз основа на индекса на цените на дребно на купените предмети за потребление и услуги от

^{1/} От 1970 г. поради разширяване на обхвата на "Други отрасли на материалното производство" обема на преработените продукти в домашното стопанство е увеличен.